ζεται νά λαμβάνεται σέ μικρές ποσότητες πολλές φορές τήν ήμέρα γιά τήν έπίτευξη εύεργετικῶν άποτελεσμάτων έπί τῆς ύγείας.

Pescatore Touffait Due

Δημοσιεύτηκε σέ δημόσια συνεδρίαση στό Λουξεμβούργο στίς 26 Μαρτίου 1981.

Ὁ γραμματεύς

A. Van Houtte

Ὁ πρόεδρος τοῦ δευτέρου τμήματος

P. Pescatore

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ GERHARD REISCHL ΠΟΥ ΑΝΑΠΤΥΧΘΗΚΑΝ ΣΤΙΣ 12 ΜΑΡΤΙΟΥ 1981 [1]

Κύριε πρόεδρε,
κύριοι δικαστές,

Ἀντικείμενο τῆς σημερινῆς δίκης, ἐπί τῆς ὁποίας πρόκειται νά λάβω θέση, εἶναι ἕνα ζήτημα δασμολογικῆς κατατάξεως.

Ἡ ἑταιρεία Dr. Ritter GmbH & Co. KG, ἐδρεύουσα στήν Κολωνία-Deutz, καί προσφεύγουσα στήν κύρια δίκη, ζήτησε στίς 24 Ἀπριλίου 1978 ἀπό τήν Oberfinanzdirektion (Ἀνώτερη Διεύθυνση οἰκονομικῶν) τοῦ Μονάχου, κατ' ἐφαρμογή τοῦ ἄρθρου 23 τοῦ γερμανικοῦ νόμου τῆς 14ης Ἰουνίου 1961, δεσμευτική γνωμάτευση περί τῆς δασμολογικῆς κατατάξεως ἑνός προϊόντος πού ἡ ἴδια χαρακτήριζε ὡς «πλήρη ζύμη (ὑγρή ζυθοζύμη)».

Ὅπως προκύπτει ἀπό τήν ἔκθεση ἐλέγχου πού συνέταξε ἀργότερα τό Zolltechnische Prüfungs- und Lehranstalt (Ἵδρυμα ἐρευνῶν καί ἐκπαιδεύσεως ἐπί τῆς δασμολογικῆς τεχνικῆς) τοῦ Ἀμβούργου, πρόκειται γιά ἕνα προϊόν, πού διατίθεται σέ φιάλες τῶν 500 ml, τό ὁποῖο εἶναι ὑγρό καί, κατόπιν ἀναδεύσεως, ἐμφανίζεται ὡς θολό, χρώματος λευκοκίτρινου καί ἰδιάζουσας ὄξινης γεύσεως. Ἀποτελεῖται κατά 80,5 % ἀπό ἀδρανή καθαρή ζυθοζύμη (μαγιά μπύρας), κατά 3,9 % ἀπό φυσικό χυμό ἐσπεριδοειδῶν, κατά δέ τό ὑπόλοιπο ποσοστό ἀπό νερό, πού ἀντιστοιχεῖ στή φυσική περιεκτικότητα τῆς ζυθοζύμης σέ νερό. Σύμφωνα μέ τήν περιγραφή τοῦ προϊόντος ἀπό τήν προσφεύγουσα, ἡ παρασκευή του γίνεται ὡς ἑξῆς: ἡ ζυθοζύμη «φουσκώνει» ἐντός χυμοῦ ἐσπεριδοειδῶν καί κατόπιν θερμαίνεται, ὥστε νά καταστεῖ δυνατή ἡ ἐπί μακρόν διατήρησή της. Σύμφωνα μέ τίς ἐνδείξεις ἐπί τῆς συσκευασίας, τό προϊόν συντελεῖ ὡς διαιτητικό συμπλήρωμα στή διατήρηση τῆς φυσικῆς ἱκανότητας πρός ἐργασία, καθώς καί στήν ὑγεία τοῦ δέρματος, λαμβάνεται δέ τρεῖς φορές ἡμερησίως, ἀπό μία ἕως δύο κουταλιές τῆς σούπας, ποσότητα πού ἀντιστοιχεῖ συνολικά σέ 50 ἕως 70 ml περίπου.

Ὅταν ἡ Oberfinanzdirektion τοῦ Μονάχου προώθησε τήν αἴτηση στήν Oberfinanzdirektion τοῦ Ἀμβούργου, λόγω ἁρμοδιότητας, ἡ τελευταία αὐτή, μέ δεσμευτική γνωμάτευση τῆς 14ης Ἰουνίου 1978, κατέ-

1 — Μετάφραση ἀπό τά γερμανικά.

ταξε τό προϊόν ὡς μή ἀλκοολοῦχο ποτό μή περιέχον γάλα ἤ λιπαρές ὕλες προερχόμενες ἀπό τό γάλα στή διάκριση 22.02 Α τοῦ κοινοῦ δασμολογίου, ἡ ὁποία προβλέπει αὐτόνομο δασμό 20 % καί συμβατικό δασμό 15 %.

Κατά τῆς παραπάνω γνωματεύσεως ἡ προσφεύγουσα, μέ ἐπιστολή τῆς 28ης Ἰουνίου 1978, ὑπέβαλε ἔνσταση, ἰσχυριζόμενη ὅτι τό ἐν λόγω προϊόν ὑπάγεται στή διάκριση 21.06 Β ΙΙ τοῦ κοινοῦ δασμολογίου. Γιά τή διάκριση αὐτή πού περιγράφει τά εἴδη «Ζῦμαι φυσικαί ἀδρανεῖς, οὐχί εἰς δισκία, κύβους ἤ παρομοίας μορφάς ἤ εἰς ἀμέσους συσκευασίας καθαροῦ περιεχομένου 1 χγρ. ἤ ὀλιγώτερον», προβλέπεται αὐτόνομος δασμός 10 % καί συμβατικός δασμός 8 %.

Ἡ Oberfinanzdirektion τοῦ Ἀμβούργου ἀπέρριψε τήν ἔνσταση ὡς ἀνέριστη μέ ἀπόφαση τῆς 6ης Δεκεμβρίου 1978. Στή συνέχεια ἡ ἑταιρεία Ritter ἄσκησε ἐνώπιον τοῦ Bundesfinanzhof προσφυγή, μέ αἴτημα τήν ὑπαγωγή τοῦ προϊόντος στή διάκριση 21.06 Β ΙΙ.

Τό VII τμῆμα τοῦ Bundesfinanzhof, μέ διάταξη τῆς 1ης Ἀπριλίου 1980, ἀνέβαλε τή δίκη καί ζήτησε, κατ' ἐφαρμογή τοῦ ἄρθρου 177 τῆς συνθήκης ΕΟΚ, τήν ἔκδοση προδικαστικῆς ἀποφάσεως ἐπί τῶν ἀκόλουθων ἐρωτημάτων:

«1. Πρέπει ὁ ὅρος «ἔτερα μή ἀλκοολοῦχα ποτά» πού ἀναφέρεται στήν κλάση 22.02 τοῦ κοινοῦ δασμολογίου νά ἑρμηνευθεῖ ὑπό τήν ἔννοια ὅτι περιλαμβάνει τό προϊόν τό ὁποῖο ἀποτελεῖται ἀπό ζυθοζύμη (μαγιά μπύρας), ἀπό νερό καί σέ ποσοστό 3,9 % ἀπό χυμό ἐσπεριδοειδῶν, εἶναι ὑγρό, πόσιμο καί προορίζεται νά λαμβάνεται σέ μικρές ποσότητες πολλές φορές τήν ἡμέρα γιά τήν ἐπίτευξη εὐεργετικῶν ἀποτελεσμάτων ἐπί τῆς ὑγείας;

2. Σέ περίπτωση ἀρνητικῆς ἀπαντήσεως στό πρῶτο ἐρώτημα: Πρέπει ἡ κλάση 21.06 σέ συνδυασμό μέ τό ἄρθρο 3 6 τῶν γενικῶν κανόνων ἑρμηνείας τοῦ κοινοῦ δασμολογίου νά ἑρμηνευθεῖ ὑπό τήν ἔννοια ὅτι περιλαμβάνει τό προϊόν πού περιγράφηκε παραπάνω;»

Ἐπί τῶν ἐρωτημάτων αὐτῶν ἡ γνώμη μου ἔχει ὡς ἑξῆς:

Ὅπως συνάγεται ἀπό τήν αἴτηση περί ἐκδόσεως προδικαστικῆς ἀποφάσεως, στήν κύρια δίκη ἀνέκυψε τό ζήτημα ἄν ἕνα ἐμπόρευμα, ὅπως τό ἐν προκειμένω, πρέπει νά θεωρηθεῖ ὡς «ἕτερο μή ἀλκοολοῦχο ποτό, μή περιέχον γάλα ἤ λιπαρές ὕλες προερχομένας ἐκ τοῦ γάλακτος» κατά τήν ἔννοια τῆς διακρίσεως 22.02 Α, ὡς «ἑτέρα ζύμη, ἀδρανής» κατά τήν ἔννοια τῆς διακρίσεως 21.06 Β ΙΙ ἤ μήπως ὡς «ἕτερο παρασκεύασμα διατροφῆς, μή περιέχον λιπαρές ὕλες προερχομένας ἐκ τοῦ γάλακτος, μή περιέχον σακχαρόζην» κατά τήν ἔννοιαν τῆς διακρίσεως 21.07 Η Ι α τοῦ κοινοῦ δασμολογίου. Ἐπειδή ἡ ἀπάντηση στά ὑποβληθέντα ἐρωτήματα δύναται νά συναχθεῖ μόνο ἀπό τό περιεχόμενο καί τήν ἀμοιβαία ὁριοθέτηση τῶν τριῶν διακρίσεων, θεωρῶ ὅτι εἶναι σκόπιμο νά ἐξετασθεῖ λεπτομερῶς τό νομικό τους περιεχόμενο.

Πρίν ὅμως ἀρχίσω, πρέπει νά διευκρινισθεῖ προηγουμένως ὅτι τό ἐν λόγω προϊόν δέν μπορεῖ νά θεωρηθεῖ ὡς *φάρμακο* κατά τήν ἔννοια τῆς κλάσεως 30.03 τοῦ κοινοῦ δασμολογίου — ἐπ' αὐτοῦ φαίνεται νά συμφωνοῦν ὅλα τά μέρη. Στήν κλάση αὐτή ἀνήκουν πράγματι, ὅπως συνάγεται ἀπό τίς εἰσαγωγικές σημειώσεις τοῦ κεφαλαίου 30 τοῦ κοινοῦ δασμολογίου, μόνο τά προϊόντα πού χρησιμοποιοῦνται δι' ἐσωτερικῆς ἤ ἐξωτερικῆς χρήσεως στήν ἰατρική ἤ στήν κτηνιατρική γιά θεραπευτικούς ἤ προφυλακτικούς σκοπούς κατά ἀσθενειῶν. Γιά τό λόγο αὐτό στό σημεῖο ἐκεῖνο ὁρίζεται ρητά ὅτι «αἱ ἀνωτέρω διατάξεις δέν ἐφαρμόζονται ἐπί τῶν τροφίμων ἤ ποτῶν (ὡς: διαιτητικά τρόφιμα, ἐμπλουτισμένα τρόφιμα, τρόφιμα διά διαβητικούς, ποτά «τονωτικά», μεταλλικά ὕδατα)...». Ὁμοί-

ως, στό σημεῖο 33 τῆς γερμανικῆς ἐκδόσεως τῶν ἐπεξηγηματικῶν σημειώσεων τοῦ Συμβουλίου τελωνειακῆς συνεργασίας — στό ἑξῆς: Σημειώσεις τῶν Βρυξελλῶν — γιά τό κεφάλαιο αὐτό διευκρινίζεται ἀκόμη μία φορά ὅτι ἐδῶ δέν ἀνήκουν «διαιτητικά συμπληρώματα», τά ὁποῖα περιέχουν βιταμίνες ἤ ἀνόργανα ἅλατα καί συντελοῦν στή διατήρηση τῆς ὑγείας ἤ τῆς εὐεξίας, ἐφόσον δέν περιέχουν ἐνδείξεις ὅτι προλαμβάνουν ἤ θεραπεύουν ὁρισμένη ἀσθένεια. Τά προϊόντα αὐτά ἀνήκουν ἐν γένει, σύμφωνα μέ τήν παραπάνω σημείωση, στήν κλάση 21.07 τοῦ κοινοῦ δασμολογίου.

Κατά τήν προσφεύγουσα, τό ἐπίδικο προϊόν δέν μπορεῖ νά χαρακτηρισθεῖ παρά μόνο ὡς προϊόν ζύμης, λόγω τοῦ ὑψηλοῦ ποσοστοῦ ζύμης πού περιέχει καί πού προσδιορίζει τό χαρακτήρα του. Στό προϊόν αὐτό προστίθεται μόνο χυμός ἐσπεριδοειδῶν σέ ἐλάχιστη ποσότητα, γιά νά καταστεῖ ἐπί μακρόν διατηρητέο καί γιά νά ἱκανοποιεῖ τόν καταναλωτή ἀπό γευστικῆς ἀπόψεως. Σύμφωνα ἐπομένως, μέ τούς γενικούς κανόνες ἑρμηνείας τῆς ὀνοματολογίας τοῦ κοινοῦ δασμολογίου καί μέ τή νομολογία τοῦ Δικαστηρίου, τό προϊόν πρέπει νά ὑπαχθεῖ στή διάκριση 21.06 B II. Ἄν τό προϊόν δέν μπορεῖ νά ὑπαχθεῖ στήν κλάση αὐτή λόγω τῆς προσθήκης τοῦ χυμοῦ ἐσπεριδοειδῶν, πρέπει νά θεωρηθεῖ ὡς παρασκεύασμα διατροφῆς κατά τήν ἔννοια τῆς κλάσεως 21.07. Ἡ ὑπαγωγή στήν κλάση 22.02 ἀποκλείεται, ἐπειδή στήν κλάση αὐτή ὑπάγονται ποτά, τά ὁποῖα χρησιμεύουν γιά τήν κατάσβεση τῆς δίψας ἤ καταναλώνονται χάρη γευστικῆς ἀπολαύσεως.

Παρόλο πού παραδέχομαι ὅτι ἐκ πρώτης ὄψεως, ἄν ληφθοῦν ὑπόψη οἱ ἰδιαίτερες γευστικές ἰδιότητες καί ὁ κλασικός προορισμός τοῦ προϊόντος ὡς παρασκευάσματος βιταμινούχου (τῆς βιταμίνης B), ὑπάρχουν ὁρισμένα στοιχεῖα πού συνηγοροῦν, ὑπέρ τῶν ἰσχυρισμῶν τῆς προσφεύγουσας, ἐντούτοις συμφωνῶ μέ τήν καθ' ἧς στήν κύρια δίκη, μέ τήν Ἐπιτροπή, ἡ ὁποία ὑπέβαλε παρατηρήσεις ἐπί τῆς αἰτήσεως περί ἐκδόσεως προδικαστικῆς ἀποφάσεως, καί τέλος, καί μέ τό VII τμῆμα τοῦ Bundesfinanzhof ὅτι τό παρασκεύασμα αὐτό δέν πρέπει νά χαρακτηρισθεῖ ὡς ζύμη κατά τήν ἔννοια τῆς διακρίσεως 21.06 B II τοῦ κοινοῦ δασμολογίου. Σχετικῶς πρέπει νά ληφθεῖ ὑπόψη τό γεγονός ὅτι τό ἀρχικό προϊόν, ἡ ζυθοζύμη, διέρχεται, ὅπως ἀκούσαμε, ἀπό διάφορα στάδια μεταποιήσεως. Στή συμπιεσμένη ζύμη προστίθεται νερό καί χυμός ἐσπεριδοειδῶν καί τό μεῖγμα θερμαίνεται σέ θερμοκρασία ἄνω τῶν 60° C, γιά νά καταστεῖ δυνατή ἡ ἐπί μακρόν διατήρησή του. Ἡ προσθήκη στό στάδιο αὐτό τοῦ χυμοῦ ἐσπεριδοειδῶν, πού ἀποτελεῖ συστατικό ξένο πρός τό προϊόν, σέ ποσοστό 3,9 % χρησιμεύει, κατά τήν προσφεύγουσα, ὡς καταλύτης καί σταθεροποιητής τῶν κυττάρων τῆς ζύμης καί προορίζεται ἐπίσης γιά τόν καθαρισμό τῶν κυττάρων τῆς ζύμης ἀπό τό κόμμι τῆς ζύμης πού περιέχουν, καί ἀπό τά ρητινοειδή συστατικά τοῦ λυκίσκου. Ἐπιπλέον, ἡ ἀνάμειξη αὐτή ἔχει συγχρόνως ὡς ἀποτέλεσμα τό μετριασμό τῆς φυσικῆς γεύσεως τῆς ζύμης, τήν ὁποία πολλοί βρίσκουν δυσάρεστη. Μέ τήν εἰδική αὐτή διεργασία καί τήν ἀνάμειξη τοῦ νεροῦ προκύπτει ἑπομένως ἕνα προϊόν, τό ὁποῖο χωρίς τήν παραπάνω περιγραφείσα ἐπεξεργασία δέ θά ἦταν στόν ἴδιο βαθμό κατάλληλο πρός κατανάλωση καί δέ θά παρουσιαζόταν σέ ὑγρή κατάσταση, ἡ ὁποία εἶναι ἀποφασιστικῆς σημασίας γιά τή λήψη του. Δέν πρόκειται συνεπῶς, ὅπως ὑποστηρίζει ἡ προσφεύγουσα, πλέον γιά ζυθοζύμη κατά τήν ἔννοια τοῦ κοινοῦ δασμολογίου, ἡ ὁποία ἁπλῶς παστεριώθηκε, ἀλλά ἔχει δημιουργηθεῖ, ὅπως ὀρθῶς ἔκρινε ἡ καθ' ἧς τῆς κύριας δίκης στήν ἀπορριπτική της πράξη, λόγω ἰδίως τῆς προσθήκης τοῦ χυμοῦ ἐσπεριδοειδῶν, ἕνα νέο προϊόν, γιά τήν ἀκρίβεια ἕνα *παρασκεύασμα διατροφῆς μέ βάση τή ζυθοζύμη*. Μέ τή λέξη «παρασκεύασμα» νοεῖται, ὅπως ἀποφάνθηκε τό Δικαστήριο στήν ὑπόθεση 36/71 (Günther

Henck κατά Hauptzollamt Emden, ἀπόφαση τῆς 23ης Μαρτίου 1972, Slg. 1972, σ. 187 ἐπ.), ἡ μεταποίηση ἑνός προϊόντος ἤ ἡ ἀνάμειξή του μέ ἄλλα προϊόντα.

Ἡ παραπάνω ὅμως ἀπόφαση δέν μπορεῖ νά χρησιμοποιηθεῖ πρός στήριξη τῶν ἰσχυρισμῶν τῆς προσφεύγουσας. Στήν ὑπόθεση αὐτή τό Δικαστήριο δέχθηκε μέν ὅτι ἡ ἐπεξεργασία ἑνός προϊόντος δέν ἀλλάζει πάντοτε τό χαρακτήρα του καί ὅτι ἐπομένως τά προϊόντα τῆς μεταποιήσεως τοῦ ἀραβόσιτου καί τοῦ σόργου μποροῦν νά ὑπαχθοῦν στίς κλάσεις 11.01 καί 11.02 ἐφόσον μετά τή μεταποίηση περιέχουν ἀκόμη τά οὐσιώδη συστατικά τοῦ ἀρχικοῦ προϊόντος στίς ἴδιες περίπου ἑκατοστιαῖες ἀναλογίες, ὅπως καί πρίν ἀπό τή μεταποίηση. Ἡ διαπίστωση ὅμως αὐτή, ὅπως ὀρθά τονίζει ἡ Ἐπιτροπή, δέν πρέπει νά ἐξετασθεῖ μεμονωμένα, ἀλλά σέ συνάρτηση μέ τά εἰδικά χαρακτηριστικά τοῦ προϊόντος πού ἀφοροῦσε ἡ ὑπόθεση ἐκείνη — ἐπρόκειτο, ὡς γνωστόν, γιά τό ἄν ἦταν δημητριακό ἤ χορτονομή. Στήν ὑπόθεση ἐκείνη, τό πρόβλημα συνίστατο κυρίως στό γεγονός ὅτι δέν ἦταν δυνατό, βάσει τῶν χαρακτηριστικῶν πού μπορεῖ ἀντικειμενικά νά ἐξακριβωθοῦν, νά εἰπωθεῖ μέ σαφήνεια ἄν ἐπρόκειτο γιά μεταποιημένο ἤ μή προϊόν. Ἐνῶ ὑπό τίς περιστάσεις ἐκεῖνες δέν ἦταν δυνατό νά κριθεῖ κατά διαφορετικό τρόπο τό ζήτημα, στήν προκειμένη ὑπόθεση ἡ προσθήκη τοῦ χυμοῦ ἐσπεριδοειδῶν στή ζύμη καί τά ἀποτελέσματά της εἶναι προφανή καί μποροῦν νά ἐξακριβωθοῦν ἀντικειμενικά. Συνεπῶς γιά τήν προκειμένη ὑπόθεση ἰσχύει ἡ ἴδια διαπίστωση πού ἔκανε τό Δικαστήριο στήν προαναφερθεῖσα ἀπόφαση, ὅτι δηλαδή «χάρη τῆς ἀσφάλειας τοῦ δικαίου καί τῆς χρηστῆς διοικήσεως, ἡ ὑπαγωγή τῶν προϊόντων στίς κλάσεις τοῦ κοινοῦ δασμολογίου γίνεται κατ' ἀρχήν βάσει ἀντικειμενικῶν κριτηρίων».

Ἡ ὑπαγωγή τοῦ ἐπίδικου προϊόντος στά παρασκευάσματα διατροφῆς, τά ὁποῖα χρησιμοποιοῦνται ὡς τροφή εἴτε κατευθείαν εἴτε μετά περαιτέρω ἐπεξεργασία, δέν τίθεται ἐν ἀμφιβόλῳ, ὅπως νομίζει ἡ προσφεύγουσα, ἀπό τό γεγονός ὅτι τό προϊόν ἀποτελεῖται σέ σημαντικό ποσοστό ἀπό μία καί μοναδική βασική οὐσία ἡ ὁποία ἐπομένως τό χαρακτηρίζει. Ἡ ἄποψη αὐτή ἀναιρεῖται ἀπό τό γεγονός ὅτι μία σειρά προϊόντων, τά ὁποῖα συνίστανται σχεδόν ἀποκλειστικά ἀπό μία οὐσία, ἀναφέρονται ἐντούτοις ὡς παρασκευάσματα διατροφῆς εἴτε ἀπό τό ἴδιο τό κοινό δασμολόγιο εἴτε ἀπό τίς ἐπεξηγηματικές σημειώσεις τῶν Βρυξελλῶν.

Ἐφόσον τό ἐπίδικο προϊόν κατ' ἀρχήν συγκεντρώνει τίς προϋποθέσεις πού ὁρίζει τό δασμολόγιο γιά τά παρασκευάσματα διατροφῆς, δέν καλύπτεται πλέον ἀπό τό γράμμα τῆς κλάσεως 21.06, τό ὁποῖο ἀποτελεῖ τό μόνο κριτήριο γιά τή δασμολογική κατάταξη, σύμφωνα μέ τόν πρῶτο ἀπό τούς κανόνες ἑρμηνείας τῆς ὀνοματολογίας τοῦ κοινοῦ δασμολογίου. Δέν ἀπομένει ἐπομένως πλέον, ὅπως ὀρθά τονίζει ἡ Ἐπιτροπή, δυνατότητα ἐφαρμογῆς τῶν γενικῶν κανόνων ἑρμηνείας 2 6 καί 3 6, ἀφοῦ οἱ κανόνες αὐτοί ἐφαρμόζονται, μόνο ὅταν τίθεται, ἐντός τοῦ πλαισίου πού ὁρίζεται ἀπό τό γράμμα τῆς σχετικῆς κλάσεως, ζήτημα ὑπαγωγῆς σέ περισσότερες κλάσεις. Αὐτό διασαφηνίζεται στίς ἐπεξηγηματικές σημειώσεις τῶν Βρυξελλῶν ἐπί τοῦ γενικοῦ κανόνα ἑρμηνείας 2 6, ὁ ὁποῖος πάλι ἀποτελεῖ προϋπόθεση τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ γενικοῦ κανόνα ἑρμηνείας 3 6, καθόσον ὁρίζουν ὅτι ἡ διάταξη αὐτή δέ διευρύνει τό πεδίο ἐφαρμογῆς τῆς σχετικῆς κλάσεως μέχρι τοῦ σημείου τῆς δυνατότητας ὑπαγωγῆς ἐμπορευμάτων πού δέν ἀνταποκρίνονται — ὅπως ἀπαιτεῖ ὁ γενικός κανόνας ἑρμηνείας 1 — στό γράμμα τῆς κλάσεως. Αὐτό συμβαίνει ὅμως, ὅπως ἀναφέρεται περαιτέρω, ὅταν ἡ προσθήκη ἄλλης

οὐσίας μεταβάλλει τό χαρακτήρα τοῦ ἐμπορεύματος πού ἀνήκει στήν κλάση αὐτή.

Μέ τά δεδομένα αὐτά πρέπει περαιτέρω νά ἐξετασθεῖ ἄν, ὅπως ἰσχυρίζεται ἐπικουρικά ἡ προσφεύγουσα, τό ἐμπόρευμα πρέπει νά ὑπαχθεῖ στήν κλάση 21.07 ἤ νά χαρακτηρισθεῖ ὡς ἕτερο μή ἀλκοολοῦχο ποτό κατά τήν ἔννοια τῆς κλάσεως 22.02 τοῦ κοινοῦ δασμολογίου, ἀφοῦ στήν πρώτη κλάση ὑπάγονται ἁπλῶς παρασκευάσματα διατροφῆς πού δέν ἀναφέρονται ἤ πού δέν περιλαμβάνονται ἀλλοῦ στό δασμολόγιο. Μέ ἄλλα λόγια, ἀποκλείεται ἡ ὑπαγωγή στήν κλάση 21.07, ἐφόσον ἕνα τέτοιο προϊόν ἀποτελεῖ ποτό κατά τήν ἔννοια τῆς κλάσεως 22.02. Ἑπομένως, τό ἄν τό προϊόν ὑπάγεται στήν κλάση αὐτή ἐξαρτᾶται, ὅπως ὀρθά τόνισε τό VII τμῆμα τοῦ Bundesfinanzhof, ἀπό τήν ἑρμηνεία τῆς ἔννοιας «ποτό» πού χρησιμοποιεῖται στήν κλάση αὐτή.

Εἶναι ἀναμφισβήτητο ὅτι ἕνα προϊόν πρέπει νά εἶναι ὑγρό καί κατευθείαν πόσιμο, γιά νά μπορεῖ νά χαρακτηρισθεῖ ἀπό ἐννοιολογικῆς ἀπόψεως ὡς ποτό. Ἡ διαμάχη ἑπομένως μεταξύ τῶν διαδίκων ἀφορᾶ περαιτέρω τό ζήτημα ἄν τό προϊόν μέ τίς ἰδιότητες αὐτές πρέπει ἐπιπλέον ἀναγκαστικά, ὅπως ὑποστηρίζει ἡ προσφεύγουσα, νά χρησιμοποιεῖται ἀποκλειστικά πρός κατάσβεση τῆς δίψας ἤ χάρη γευστικῆς ἀπολαύσεως, γιά νά μπορεῖ νά χαρακτηρισθεῖ ὡς ποτό ἀπό δασμολογικῆς ἀπόψεως.

Σχετικά παρατηρεῖται ἐν γένει ὅτι καί στήν καθημερινή γλώσσα, ὅπως προκύπτει ἀπό τά σχετικά λεξικά ὅλων τῶν κοινοτικῶν γλωσσῶν, τό κριτήριο τῆς «κατασβέσεως τῆς δίψας» ἤ τῆς «γευστικῆς ἀπολαύσεως» δέν ἀποτελοῦν ἀναγκαστικά συστατικά στοιχεῖα τῆς ἔννοιας «ποτό» ἤ τῶν ἄλλων ἀντίστοιχων ἐννοιῶν στίς ἄλλες κοινοτικές γλῶσσες. Δύσκολα μπορεῖ παράδειγματος χάρη νά ὑποστηριχθεῖ ὅτι τά οἰνοπνευματώδη, τῶν ὁποίων τό χαρακτήρα ὡς ποτῶν δέν μποροῦμε νά ἀρνηθοῦμε, προορίζονται γιά τήν κατάσβεση τῆς δίψας. Ἐπιπλέον στήν καθημερινή γλώσσα ὑπό τόν ὅρο «ποτό» νοοῦνται ὄχι μόνο τά χάρη γευστικῆς ἀπολαύσεως καταναλισκόμενα, ἀλλά καί ὑγρά εἴδης διατροφῆς, ὅπως τό γάλα, τό κακάο, οἱ σοῦπες κλπ. Γιά τό λόγο αὐτό ἡ ἔννοια αὐτή ἤ οἱ ἀντίστοιχες ἐκφράσεις τῶν ἄλλων κοινοτικῶν γλωσσῶν στά σχετικά λεξικά ὁρίζονται — ταυτόσημα κατά τό οὐσιῶδες μέρος — ὡς τό ὑγρό πού πίνεται, δηλ. προορίζεται πρός πόση.

Τό ὅτι ὁ ὅρος «ποτό», ἀκόμη καί κατά τήν ἔννοια τοῦ δασμολογίου, περιλαμβάνει ἁπλά τό ὑγρό καί κατευθείαν πόσιμο προϊόν, πού προορίζεται πρός πόση, ἀποδεικνύεται ἐξάλλου καί ἀπό τίς περιγραφῶν τῶν ἐμπορευμάτων στό κοινό δασμολόγιο. Ἔτσι ὁ ὅρος «ποτό» κατά τήν ἔννοια τοῦ δασμολογίου καλύπτει, ὅπως ἀποδεικνύεται ἀπό τή διάκριση 22.09 Γ, καί οἰνοπνευματώδη ποτά, ὅπως τό ρούμι, τό τζίν, τό οὐίσκι κλπ., τά ὁποῖα δέν προορίζονται πρός κατάσβεση τῆς δίψας. Ἐξάλλου, στά ποτά κατά τήν ἔννοια τοῦ κοινοῦ δασμολογίου κατατάσσονται κατ' ἀρχήν καί οἱ χυμοί λαχανικῶν, οἱ ὁποῖοι δέ χρησιμοποιοῦνται πάντοτε πρός κατάσβεση τῆς δίψας, ἀλλά πρός ἐπίτευξη εὐεργετικῶν ἀποτελεσμάτων ἐπί τῆς ὑγείας. Αὐτό προκύπτει κυρίως ἀπό τό ὅτι οἱ χυμοί αὐτοί ἐξαιροῦνται ρητά ἀπό τήν κλάση 22.02.

Τέλος, πρέπει ἐπίσης νά ὑπενθυμισθεῖ ὅτι, ὅπως τό Δικαστήριο ἔχει τονίσει κατά πάγια νομολογία, τό ἀποφασιστικό κριτήριο γιά τήν κατάταξη τῶν ἐμπορευμάτων στό κοινό δασμολόγιο πρός τό συμφέρον τῆς ἀσφάλειας τοῦ δικαίου καί γιά πρακτικούς λόγους εἶναι ἐν γένει τά ἀντικειμενικά χαρακτηριστικά καί ἰδιότητές τους. Χαρακτηριστικά ὅμως ὅπως ἡ ποσότητα, ἡ γεύση ἤ ἡ ἐπίτευξη εὐεργετικῶν ἀποτελεσμάτων ἐπί τῆς ὑγείας, ὑπόκεινται, ὅπως ὀρθά τονίζει ἡ Ἐπιτροπή, στήν ὑποκειμενική κρίση τοῦ κάθε καταναλωτῆ καί συ-

νεπῶς δύσκολα μπορεῖ νά χρησιμεύσουν στήν πράξη.

Ὑπό τό πρίσμα τῶν παραπάνω σκέψεων ὀρθά, ἀντίθετα μέ τήν ἄποψη τῆς προσφεύγουσας στήν κύρια δίκη, οἱ ἐπεξηγηματικές σημειώσεις ἐπί τοῦ δασμολογίου τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων, οἱ ὁποῖες δέν εἶναι δεσμευτικές, ἀποτελοῦν ὅμως σημαντικό ἑρμηνευτικό βοήθημα (πρβλ. τέλος τήν ἀπόφαση τοῦ Δικαστηρίου τῆς 26ης Φεβρουαρίου 1980 στήν ὑπόθεση 54/79, Firma Hako-Schuh Dietrich Bahner κατά Hauptzollamt Frankfurt am Main, Slg. 1980, σ. 311), χρησιμοποιοῦν καί αὐτές ὡς κριτήριο τῆς ὁριοθετήσεως τῶν κλάσεως 21.07 καί 22.02 τοῦ κοινοῦ δασμολογίου τό ἄν ὁρισμένο προϊόν πού προορίζεται πρός κατανάλωση εἶναι κατευθείαν πόσιμο ἤ ὄχι. Ἔτσι οἱ ἐπεξηγηματικές σημειώσεις γιά τήν κλάση 21.07 ὁρίζουν στό σημεῖο 9 ὅτι στήν κλάση αὐτή ἀνήκει ἰδίως τό μή κατευθείαν πόσιμο γιαούρτι, ἐνῶ στό σημεῖο 10 ἐπί τῆς ἴδιας κλάσεως καί στό ἀντίστοιχο σημεῖο 3 τῶν σημειώσεων ἐπί τῆς κλάσεως 22.02 κατατάσσουν τό ὑγρό καί κατευθείαν πόσιμο γιαούρτι στά ἔτερα, μή ἀλκοολοῦχα ποτά. Τό ἴδιο ἰσχύει, ὅπως συνάγεται ἀπό τίς ἐπεξηγηματικές σημειώσεις ἐπί τοῦ δασμολογίου τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων, σημεῖο 32, γιά τήν κλάση 21.07 ἤ ἀπό τό «γενικό μέρος» τῶν ἐπεξηγηματικῶν αὐτῶν σημειώσεων ἐπί τοῦ κεφαλαίου 22, καί γιά τά κατευθείαν πόσιμα τονωτικά.

Γιά τά τελευταῖα αὐτά βεβαιώνεται ἐπιπλέον ρητά ὅτι ἡ ὑπαγωγή τοῦ προϊόντος στό κεφάλαιο 22 δέν ἐξαρτᾶται ἀπό τήν ποσότητα κατά τήν ὁποία λαμβάνεται, ἐνῶ ρητά ὁρίζεται ὅτι τά κατευθείαν πόσιμα τονωτικά, ἀκόμη καί ἄν λαμβάνονται σέ μικρές ποσότητες, σέ κουταλιές παραδείγματος χάρη, ὑπάγονται στό κεφάλαιο 22 τοῦ κοινοῦ δασμολογίου. Τό ἴδιο πρέπει νά ἰσχύει, ἄν καί ρητά ἀναφέρεται μόνο γιά τά τονωτικά, καί γιά ἄλλα προϊόντα, πού προορίζονται νά ἔχουν εὐεργετικά ἀποτελέσματα ἐπί τῆς ὑγείας ἤ τῆς γενικῆς εὐεξίας. Ἄν ἑπομένως τό ἐπίδικο προϊόν πρέπει νά ὑπαχθεῖ στήν κλάση 22.02, τότε, σύμφωνα μέ τό γενικό κανόνα 3 α περί τῆς ἑρμηνείας τῆς ὀνοματολογίας τοῦ κοινοῦ δασμολογίου, προηγεῖται ἡ κλάση αὐτή, ὡς περιέχουσα τήν ἀκριβέστερη περιγραφή ἐμπορεύματος τῆς κλάσεως 21.07, πού περιλαμβάνει τή γενικότερη περιγραφή ἐμπορεύματος.

Βάσει τῶν παραπάνω σκέψεων παρέλκει ἡ ἀπάντηση στό δεύτερο προδικαστικό ἐρώτημα καί ἀρκεῖ ἑπομένως νά δοθεῖ ἡ ἑξῆς ἀπάντηση στό πρῶτο ἐρώτημα τοῦ VII τμήματος τοῦ Bundesfinanzhof:

Ὁ ὅρος «ἔτερα μή ἀλκοολοῦχα ποτά» πού ἀναφέρεται στήν κλάση 22.02 τοῦ κοινοῦ δασμολογίου πρέπει νά ἑρμηνευθεῖ ὑπό τήν ἔννοια ὅτι περιλαμβάνει τό προϊόν τό ὁποῖο ἀποτελεῖται ἀπό ζυθοζύμη, ἀπό νερό καί σέ ποσοστό 3,9 % ἀπό χυμό ἑσπεριδοειδῶν, εἶναι ὑγρό, πόσιμο καί προορίζεται νά λαμβάνεται σέ μικρές ποσότητες πολλές φορές τήν ἡμέρα γιά τήν ἐπίτευξη εὐεργετικῶν ἀποτελεσμάτων ἐπί τῆς ὑγείας.